

PRED ŠTIRIMI LETI IN DANES...

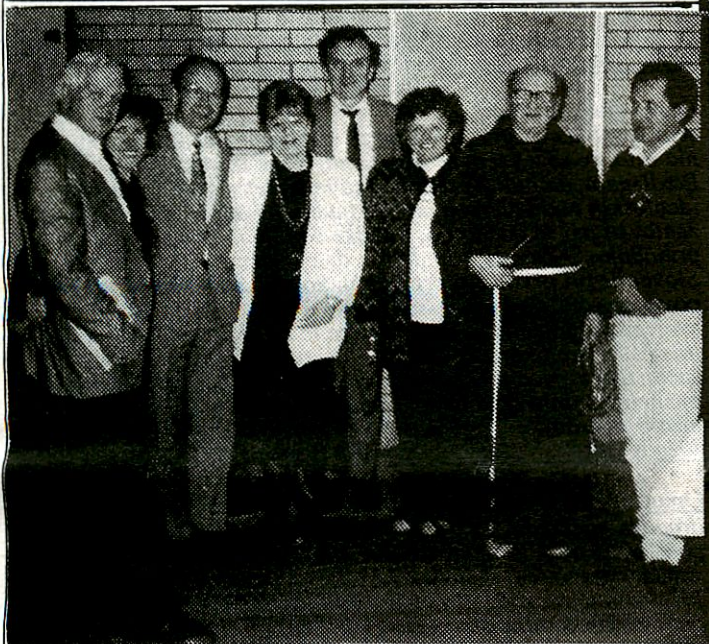
1990 DEMOS - 1994 ponovno DEMOS

Avstralija 1990 - Skupina avstralskih Slovencev v Melbournu in Sydneyu ustanovi *Slovensko avstralsko društvo za podporo demokracije v Sloveniji*. Društvo ne podpira ene same stranke, ampak si želi večstrankarsko, demokratično Slovenijo, kar izrazi tudi v izdani resoluciji (deli resolucije na desni strani), RESOLUCIJA VELJA SE DANES...

Na fotografiji spodaj: Melbourne, 1990 - nekaj članov - ustanoviteljev in glavnih aktivistov takratnega *Društva za podporo demokracije v Sloveniji*, ki je delovalo le nekaj mesecev - do zmage DEMOS-a. Z leve: Peter Mandelj, predsednik *Sveta slovenskih organizacij Viktorije*, Helena Leber Radio 3EA, Alfred Brežnik voditelj odbora takratnega *Društva za podporo demokracije v Sloveniji* - NSW, Stanka Gregorič predsednica takratnega *Društva za podporo demokracije v Sloveniji* - Viktorija, Rudi Brežnik, Ivanka Skof, pater Bazilij in Vinko Rizmal.

Slovenija 1994 - V petek, 16. septembra, je bil v ljubljanski mestni hiši podpisan Sporazum o skupnem nastopu na volitvah za župane in občinske (mestne) svete. Sporazum so po nekaj resnih dogovarjanjih v zvezi z vsebino sporazuma podpisale naslednje stranke: Narodni demokrati, Liberalna stranka, Slovenska ljudska stranka, Slovenska nacionalna desnica, Socialdemokratska stranka Slovenije in Zeleni Slovenije. Stranke so tako dosegle soglasje, da bodo na bližajočih lokalnih volitvah, ki bodo kot vse kaže le izpeljane še letos, nastopile s skupnimi kandidati za župane in občinske svete v občinah. Tako so postavljeni temelji za nadaljevanje programa bivšega DEMOS-a. Krščanski demokrati niso podpisali tega sporazuma.

V BITKI ZA DEMOKRATIČNO SLOVENIJO

PETERLE Odstopil

Lojze Peterle, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov, podpredsednik vlade RS in njen zunanji minister je poslal predsedniku vlade dr. Janezu Drnovšku izjavo, da s 1.10. 1994 odstopa kot minister za zunanje zadeve in član vlade. Glavni vzrok: izvolitev Jožefa Školča - člana Drnovškove liberalne demokracije, za predsednika Državnega zbora. Odstopno pismo na strani 4

14-DNEVNIK
Cena \$ 2.00

AVSTRALSKI SLOVENSKI NEODVISNI INFORMATIVNI ČASNIK
THE VOICE OF SLOVENIA
THE AUSTRALIAN SLOVENIAN INDEPENDENT INFORMATIVE NEWSPAPER

LETO 2 / št. 36

28. SEPTEMBER / kimavec 1994

Slovensko avstralsko društvo za podporo demokracije v Sloveniji 1990 (delovalo do zmage DEMOS-a)

RESOLUCIJA KI NI IZGUBILA VELJAVE

Citati iz resolucije:

— Od vseh Slovencev doma in po svetu pričakujemo skupno zavzemanje za izboljšanje medsebojnih odnosov. Spoštujemo naše različnosti!

— Uspešnost in napredek Slovenije vidimo v njeni osamosvojitvi - v **SUVERENI IN PRAVNI SLOVENSKI DRŽAVI**, v kateri bodo vsi državljani enakopravni - v političnem, gospodarskem, kulturnem in verskem pogledu.

— Člani društva bomo podpirali tiste stranke in gibanja, ki se bodo zavzemala resnično za demokracijo, oziroma za uveljavitev splošnih človeških pravic, med katere sodijo tudi svoboda govora, tiska in pravica do ideološke pripadnosti vsakega posameznika.

— Nova Slovenija ne sme postati last katerekoli stranke...

Melbourne, april 1990
Stanka Gregorič
Predsednica viktorijskega društva

Sydney, april 1990
Za upravni odbor društva
Alfred Brežnik

V TEJ ŠTEVILKI:

— Novo telo SIM, str.3

— Novo v uradu za Slovence po svetu, str.3

— Alojz Jerčič, slovenski kipar, ki ga imajo Japonci že za svojega, str. 6

— Festival narodnozabavne glasbe Ptuj '94

— Člani Društva ekonomistov Slovenije v Avstraliji, str.9

— Angleška stran: Navodila Nacionalne finančne družbe - kako in kaj s certifikati, str.11

Mednarodno leto družine se nagiba h koncu. Ali je družina dobila v tem letu s strani družbe pomen, ki ji ga priznava deklaracija o človekovih pravicah? Vse prej kot to! Bilo je leto polno parol in gesel, lepih želja: "V družini naj vladajo ljubezen, spoštovanje in razumevanje", "Otroci so naše največje bogastvo", "Človekove pravice imajo prednost pred kakršnokoli družbeno ureditvijo", "Naj iz zla vojne vzkljuje cvet miru" itd....vojne pa divjajo naprej; vse več je prisilnih selitev prebivalstva - beguncev, nasilja nad otroki rastejo, agresivnosti izzvanj z alkoholom in drogami je vse več, homoseksualci so deležni vse večjih pravic in razumevanja, priznava se jim celo načrtovanje "starševstva"... Naštevaju ni konca...in tako se zdi, da je leto 1994, navkljub lepim besedam in parolam, kot leto družine, razvrednoteno. Zakaj?

—Vegetarijancem in članom društev za zaščito živali se smilijo race, kokoši, konji, kiti, tjulenji in druge živali, ki jih pobijamo, da bi uživali ob dobri hrani. Po pisanju Dela pa je zdaj angleški profesor Wilkins ugotovil, da solato prav tako boli, ko jo trgamo na liste, da o fižolu, špinaci in nastrganem korenčku sploh ne izgubljam besed. Žal pa ni pojasnil, kako naj se ljudje prehranjujemo, da živali in rastlin ne bi bolelo...

—Še bolj pomembno bi bilo pojasnilo, kaj in kako narediti, da otrok in iznemoglih starčkov, razdejanj družin v Bosni ne bi bolelo... da ne bi bolele operacije brez anestetikov, da ne bi bolela zima, ki ponovno prihaja, da ne bi boleli grobovi...

—V Kairu je bila od 3. do 13. septembra mednarodna konferenca o prebivalstvu. Eni so ugotavljali, da bo treba z vsemi sredstvi omejiti svetovno prebivalstvo, sicer bo nastopila katastrofa, in kako to izvesti drugače kot predvsem s splavi; toda drugi so bili proti takemu načinu odpravljanja nosečnosti...Skoraj vsi pa so si bili enotni, da je ogrožena prihodnost človeštva!

IZ DNEVNIKA

Stanke Gregorič

UREDNIČE

—Zaželjeni ali nezaželjeni otroci - v letu družine?! V Avstraliji se nihče ne razburja zaradi tega, ker dekleta od dvanajstega do osemnajstega leta starosti rojevajo otroke (vsak ima drugega očeta) zaradi "biznisa", saj jim država nudi tako dobro finančno podporo (za dva ali več otrok kar za celo tako in pol), da jim ni treba več hoditi v šolo, še manj pa skrbeti za zaposlitev. Potepajo se z vozički po trgovinskih centrih, tu in tam porinejo otroku v roke sladoleđ, konzervo ali kak "potato chips" - zato pa ostane več za cigarete, alkohol in droge. Kakšni bodo ti "biznis" otroci brez očetov, ki so jih počele take matere? V letu družine je naša avstralska država torej podpirala tudi tako vrsto "družine".

—In še negativen podatek iz Slovenije: Leta 1993 so na otroškem telefonu v Ljubljani odgovorili na 2.683 klicev. Približno 200 otrok in mladih je bilo duševno in telesno resno ogroženih. V največ primerov je šlo za spolno zlorabo. V treh letih obstoja tega telefona beležijo tudi naraščanje deleža spolnih deliktov nad otroki ter mladostnicami in mladostniki, torej naraščanje v letu 1994...v letu družine!?

Nisem imela svojih otrok, vendar sem nekoč petnajst let svojega življenja posvetila družini in vzgoji otrok... in človeku ne more biti vseeno kako se bo 94. prevesilo v nova leta in 21. stoletje...

Vaša Stanka

Gregorič

Spoštovani bralci!

Še vedno se nam oglašča veliko število naročnikov, ki ni opazilo datuma na kuverti, v kateri vam pošiljamo časnik. Nad vašim imenom in naslovom piše: EXP. (expire), zraven pa je datum kdaj je vaša naročnina pošla. Prosimo, da to upoštevate in poravnate stroške naročnine na časnik za naslednje leto.

Večina izmed Vas se je naročila na GLAS SLOVENIJE 30. 6. 93 - ali kasneje. Torej ta NAROČNINA VELJA DO PREKLICA!

Upravni odbor

ISKRICE

Naučili smo se letati kakor ptice in plavati kakor ribe, a pozabili živeti kot bratje.
MARTIN LUTHER KING

PIŠEJO NAM...

Uredništvu!

Najprej se vam najlepše zahvaljujem za poslani izvod glasila in za objavo članka o naši fundaciji v vašem glasilu.

V fundaciji ANA upamo, da bo objava v vašem časopisu našla pozitiven odziv med Slovenci v Avstraliji in da bomo prejeli iz Avstralije tudi kak prispevek za Čebljačo. Prepričan sem, da bi slovenski otroci radi vedeli, kaj delajo njihovi vrstniki v Avstraliji.

Ob tej priliki vas tudi obveščam, da smo glede na finančne možnosti Fundacije ANA izbrali 10 otrok izmed 198, kolikor jih je prosilo za štipendijo. Izbrani otroci bodo prejeli našo štipendijo za šolsko leto 1994/1995.

Prosimo vas, da nam posredujete informacije o odzivu na naš članek in vaš prispevek v številki 31 vašega časopisa.

Doslej smo že izbrali dva Slovenca, ki zastopata ANA Fundacijo v tujini, to sta g. Joseph Udovch iz San Francisca, ki nas zastopa v USA in pa g. Savo Valenčič, ki predstavlja našo Fundacijo ANA v Nemčiji.

Upam, da bomo v najkrajšem času dobili tudi prostovoljca v Avstraliji, ki bi pomagal pri uresničitvi naših humanih ciljev. Se enkrat najlepša hvala za vašo pomoč, za nadaljnje sodelovanje z nami, pa se vam že v naprej zahvaljujem. V kolikor vas ali vaše sodelavce zanese pot v Slovenijo, prosim, da se oglasite pri nas.

Prisrčen pozdrav

Tomaz Rozman, podpredsednik Fundacije ANA
WTC, Dunajska 156, 61000 Ljubljana, Slovenija

***

Draga gospa Stanka,

sem vesel, da imamo v nekaterih stvareh le nekaj skupnega. Pa nič zato, če se z vsem ne strinjamo. To je nemogoče.

Predlagam, da tudi Vi citirate Francita Petriča: "Ob različnih ideoloških razlikah med našimi ljudmi na tujem je nesmiselno zahtevati naj se poenotijo. Razlike so bile in bodo tudi v prihodnje..." Zato bi bilo dobro, da ostanemo z listom Glas Slovenije pri prvotnem programu, ko smo rekli: Levičarji naj povedo svoje, desničarji svoje, vsak naj bi imel pravico do svojega prepričanja in brez zamere in ne odgovodati lista, če ima nasprotnik kaj za povedat. Če se tega ne držimo, gremo spet nazaj v enoumje, kar smo imeli 50 let. Samo enostransko mišljenje je bilo dovoljeno, drugo pa ne. Tako se v začetku nismo zmenili....

Jože Košorok, Sydney, 23. avgust 1994

***

Op. u.: Jože Košorok nam je poslal veliko različnih člankov in drugega materiala. Za vse se mu srčno zahvaljujemo, še posebej za trud, ki ga je vložil v opis Language Expa 94, vendar, smo o tem dogodku že obširno poročali. Hvala vseeno! Jože nam je sporočil, da se je v času, ko je bil v Sloveniji pogovarjala z njim novinarka Dela Dragica Bošnjak, ki pa tega intervjuja ni objavila. Srečal se je tudi z novinarjem Slovenca Zvonetom Žigonom, urednikom strani za Slovence po svetu, kateremu je izročil članek z naslovom "Zamolčana emigracija v Avstraliji" in tudi ta ni bil objavljen. Ker Jožeta to tišči in mori, bomo objavili v našem časniku sporočilo g. Bošnjakovi :

Draga gospa Dragica Bošnjak, ta del oddaje 2 EA sem posnel in natipkal za informacijo v Sloveniji, kjer je slovenski javnosti dejavnost slovenske emigracije v Avstraliji nepoznana. Verjetno zato, ker ni vse pod pokroviteljstvom Slovenske izseljenske matice, komunistični inštrument v prejšnjem režimu. Kakor takrat, smo tudi pod novim režimom zamolčani, kljub stotinam obiskov kulturnikov, ekonomistov, zdravnikov, politikov i.dr., ki prihajajo v Avstralijo in jih sprejemamo na letališčih, svojih domovih, društvi in verskih središčih. O nas tam v vašem tisku in drugih medijih nič...Tudi mi imamo nešteto

ansamblov, pa še nobenega ni Matica povabila v Slovenijo; kakor mi Nipiča, ki je s slovenskim ansamblom "Veseli Gorenjci" iz Sydneya, prepeval in prepotoval Avstralijo. Trenutno se nahajata kulturnika gospoda Kuntner in Gogala, ki prodajata slovensko kulturo po Avstraliji. Jutri bo nastopal g. Gogala pri našem društvu. Nekateri ga bojkotirajo radi umazanega jezika (blasphemy). V Merrylandsu je bil radi tega odpovedan. Marsikateri mi je potožil, da nas v Sloveniji smatrajo za malo usekane, ker živimo v Avstraliji z drugačnim prepričanjem in drugačnimi vrednotami. Na žalost.

Tudi Slovenec ni mojega članka objavil...zleđa, da so tudi tja prišli na vodilna mesta uradniki prejšnjega režima. Nas, ki smo delali za slovensko državo od otroških let (ko sem se boril v deseti brigadi 17-letni borec in pozneje), imajo menda še danes za izdajalce, ker nismo režimariji in hočemo Slovenijo obdržati slovensko. Žalostno. Taka Slovenija kot je danes, dolgo ne bo mogla obstajati. Pač nismo priljubljeni tisti, ki pravimo: Kaj bi še naredil za Slovenijo? namesto: Kaj imam od tega?

Vam gospa Dragica se pa zahvalim za Vaš trud in gostoljubje, ki ste mi ga izkazali v Ljubljani. Škoda, da niste mogli objaviti več kakor en stavek... Hvala za tisto. Kljub razočaranju in žaljenju emigracije (Trstenjak in drugi), bomo vseeno delali za Slovenijo, dokler moremo gibati. Slovenija je tudi naša in svoje otroke učimo spoštovanja in ljubezni do nje. Prav radi teh dobrih mladih ljudi, ki niso rojeni v Sloveniji, pa jo ljubijo in delajo zanjo (takih je tudi v Sloveniji veliko), radi teh bo enkrat tudi v Sloveniji lepše. Ko ne bodo zmaterializirani voditelji z opranimi možgani več vladali Sloveniji. Ko jim bo dobrobit domovine bolj pri srcu in ko bodo duhovne dobrine veljale toliko kakor materialne. Takrat bo v Sloveniji lepše. Moja hčerka, rojena v Brisbanu, v Avstraliji, živi v Montrealu, ima slovensko državljanstvo. Vnuki v Sydneyu pa hodijo v Slomškovo šolo v Merrylands. Bojim se, da bodo tudi moji otroci razočarani in užaljeni, ko bodo zvedeli oz. na obisku spoznali kakšna Slovenija v resnici je. Najstarejši sin Ciril (39), ki je bil v Sloveniji na obisku junija, mi je že tam, na srečanju, povedal: "Ata, tvoja Slovenija je vsaj za trideset let za nami..." Od otroških let sem jim govoril o Sloveniji samo lepe stvari in kazal slike iz Rodne Grude. No, zdaj pa sami spoznavajo režimsko enoumje, ki se nadaljuje iz prejšnjega režima. Bog blagoslovi Vas in Vašo družino, Jože Košorok, Sydney, 5. avgust 1994

ZAHVALA

Ob praznovanju stoletnice naše mame

Marije Košorok

Aprila letos je prispelo na mamin naslov v Slovenijo lepo število čestitk iz Avstralije. Poslali so jih naši prijatelji in slovenske organizacije ter ustanove.

Naj na tem mestu izrečem iskreno zahvalo vsem. Poleg številnih prijateljev so jih poslali še: The Slovenian Studies Foundation Trust, Slovesnko društvo Sydney, Slovenski klub Triglav, Versko središče Merrylands, Klub Planica Wollongong, člani skupine upokojencev zbranih na kosilu v Merrylandsu, uredništvo slovenske oddaje Radia SBS, Veleposlaništvo RS iz Canberre, častni konzul iz Sydneya Alfred Brežnik, urednica Glasu Slovenije ter uredništvo Svobodnih razgovorov.

Vsem iskrena hvala!

Lojze Košorok, Sydney

Glas Slovenije-tiskovni sklad:

Lojze Košorok \$ 50.00. Hvala!

Vsem slovenskim izseljenskim društvom
Vsem narodnim svetom (konferencam SSK)
Vsem cerkvenim društvom
Vsem Slovencev po svetu

Ljubljana, 20. julija 1994

Dragi rojaki!

V Statutu Slovenske izseljenske matice je kot novo telo predvideni tudi **Izseljenski svet**. Namesto sedanjega **Izvršnega odbora SIM**, ki je vključeval tudi člane iz tujine, bosta Matico vodila od začetka leta 1995 nov **Izvršni odbor**, sestavljen zgolj iz članov, ki žive v Sloveniji, in iz **Izseljenskega sveta**. Izseljenski svet je posvetovalno telo Matice, ki deluje med sejami Občnega zbora na korespondenčni način. Na ta način želimo pri Matici doseči čim večji vpliv prav Vas, Slovencev po svetu. Prepričani smo, da je to naša osnovna naloga in zato jo želimo v letu 1995 tudi uresničiti.

Izseljenski svet je sestavljen iz 20 članov, ki jih predlagajo slovenske skupnosti po svetu in sicer: po štiri predstavnike iz Latinske Amerike, Kanade, ZDA, Avstralije in Evrope.

Njihovo delo koordinira predsednik Matice tako, da jih najmanj štirikrat letno seznanja s problematiko Matice ter jih pozove, da svoja stališča in predloge posredujejo Matici. Predsednik Matice je o delu **Izseljenskega sveta** dolžan sproti seznanjati Izvršni odbor in Občni zbor. Člani **Izseljenskega sveta** se lahko udeležujejo sej Izvršnega odbora. Skratka, **Izseljenski svet** predstavlja organizacijsko povezavo slovenske izseljenske skupnosti po svetu s Slovenijo in je kot tak izredno pomemben za delovanje ne samo Slovenske izseljenske matice, temveč tudi za učinkovito in uspešno sodelovanje med Vami in Republiko Slovenijo.

Člane **Izseljenskega sveta** izvoli Občni zbor SIM za dobo štirih let in so lahko večkrat izvoljeni. Ker želimo, da bi v **Izseljenskem svetu** bili zastopani res najbolj dejavni predstavniki Slovencev iz posameznih delov sveta, se na Vas obračamo s prošnjo, da društva in posamezniki, ki že sodelujejo oz. žele sodelovati s SIM, pošljejo na naš naslov predloge za člane **Izseljenskega sveta** do 15. oktobra 1994. Prosimo Vas, da pred tem pridobite pisno soglasje imenovanih, da so pripravljeni delovati v **Izseljenskem svetu** SIM in ga priložite. SIM bo vse predloge objavila v novembrski številki Rodne grude. Izmed prijavljenih kandidatov boste po posameznih celinah izvolili po štiri predstavnike. Pričakujemo, da boste volitve izvedli do konca leta, tako da bi **Izseljenski svet** lahko pričel z delom v letu 1995.

Lepo pozdravljeni!

Tajnik SIM
Janez Rogelj

Predsednik SIM
Dr. Mirko Jurak

Sprememba za Slovence v zamejstvu in po svetu

ODSLEJ: "URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU"

Dosedanji "Sektor za Slovence po svetu", ki deluje v okviru Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije, se odslej imenuje "Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu." S preimenovanjem Sektorja za Slovence po svetu, ki ga vodi državni sekretar dr. Peter Vencelj, se bo povečala tudi njegova avtonomija, tako na vsebinskem, kadrovskem, organizacijskem in drugih področjih. Ta sektor, ki je doslej posloval zgolj kot enota v okviru Ministrstva za zunanje zadeve, je tako razširil svoj delokrog in pomnožil naloge, ki jih bo odslej opravljal.

"Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu" bo samostojen in vezan na ministrstvo predvsem iz organizacijsko tehničnih delov.

O mnogih vprašanih, ki zadevajo Slovence po svetu, bo suvereno odločal.

TO IN ONO IZ SLOVENIJE

Jožef Školč, novi predsednik Državnega zbora R Slovenije

NEURJE NA PRIMORSKEM POVZROČILO PRECEJ ŠKODE

Sredi septembra je na Goriškem in na Kobariškem divjala huda nevihta z rušilnim vrtinčastim viharjem. Največ škode je bilo v osrednjem delu Goriških brd in v Soški dolini nad Kanalom. Močni vrtinci vetra so odkrivali strehe, ruvali drevesa, električne in telegrafске drogove. Tako je bila tiste dni v Brdih onemogočena tudi začetna trgatvev grozdja, ki ga je že tako zaradi suše za 30 odstotkov manj.

NAJDRAŽJA KOPRSKA KOŠARICA

V letu dni se je Delova košarica podražila za 33 odstotkov. Tričlanska družina zdaj potrebuje za hrano in pijačo 30.000 tolarjev na mesec ali najmanj 334 tolarjev na dan za vsakega člana. Opazne razlike v ceni košarice so tudi med posameznimi slovenskimi kraji. Tako je bilo treba zanjo v Ljubljani odšteti nekaj več kot 29.000 tolarjev, v Kopru pa 2450 tolarjev več.

VOZNIKI NAPADALNI

Agresivnost je, kot kaže, postala del slovenske folklore, je v Delu zapisal Žarko Hojnik, in pravi, da se je iz lokalov preselila v zasebna stanovanja, še posebej pa se je udomačila na slovenskih cestah. Ljudje so vse bolj zaskrbljeni zaradi negotovosti v prometu. Ob množici najrazličnejših nepravilnih prehitvanj, nenadnih izsiljevanj prednosti pred drugimi in vožnji pod vplivom alkohola, so Slovenci priče tudi zavestnim ogrožanjem drugih v prometu. Pravijo, da je slovenska policija preveč popustljiva, če pa si prijatelj kakega policista, pa sploh ne plačša kazni.

ZMEŠNJAVA PRI GOBARSKI STRASTI

Uredba o zavarovanju samoniklih gliv povzroča številne preglavice inšpektorjem, nadzornikom, carinikom in celo sodnikom za prekrške. Po uredbi se z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev kaznuje posameznik, če nabira tiste gobe, ki jih je prepovedano nabirati, če nabira podgobe gliv, če nabira gobe na območju, kjer je to prepovedano, če prodaja večjo količino gob kot je dovoljeno, če namerno uničuje gobe, če v enem dnevu nabere več kot 2 kg gob; prenašati pa jih je dovoljeno samo v trdni embalaži. Za gobami hlajajo predvsem Slovenci z avtomobili z goriško registracijo, Italijani, ki gobe v Sloveniji na licu mesta prekuhavajo in vlagajo v kozarce kar v avtomobilih, ter nekateri domačini, ki jim to pomaga pri preživetju.

NOVA AFERA OROŽJE

Te dni se slovenski mediji ukvarjajo s staro/novo afero - trgovine z orožjem. Sledove je iskati dve leti nazaj...od takrat naj bi se s tako trgovino ukvarjalo 40 privatnih oseb in postavlja se vprašanje: kakšne vrste trgovina je bila to, kdo se je ukvarjal z njo, koliko denarja so zaslužili, kje je denar... kje so milijoni nemških mark?

OD POMEMBNEGA ZAKONA ZA IZSELJENCE SE NIC

Po drugem odstavku 5. člena Ustave RS so lahko Slovenci brez slovenskega državljanstva deležni v Sloveniji posebnih pravic in ugodnosti. Vrsto in obseg teh pravic in ugodnosti določa zakon. Ta pa še ni bil sprejet, čeprav je od sprejetja ustave minilo že poltretje leto. Zakon je nujno potreben za tiste Slovence po svetu, ki zaradi zakonodaje držav, v katerih živijo kot izseljenci, ali iz drugih utemeljenih razlogov ne morejo imeti dvojnega državljanstva.

SPOMIN NA VZNIK SLOVENSKE OBLASTI NA PRIMORSKEM

Z novogoriškim občinskim praznikom so sredi septembra počastili tudi 50. obletnico izvolitve pokrajinskega narodnega osvobodilnega odbora (PNOO), septembra 1943 so namreč Goričani množično vstopili v partizanske vrste in se pridružili vstaji vseh Primorcev proti nacifašističnem okupatorju. Prireditve so se vrstile še do konca septembra.

VRNITEV MOŽA, KI RAD TVEGA

Jure Šterk je po treh letih plovbe okoli sveta s 6,5 metrsko Slovenijo priplul v domač pristan v portoroško marino. V Indijskem oceanu je padel z ladje v morje, se ujel na laks in si tako rešil življenje. Preplul je vseh pet oceanov in ob vrnitvi je navrgel, da na svetu po vsej verjetnosti ni deset ljudi, ki jim je s tako majhno jadrnico uspel podoben podvig.

PRAZNOVANJE KOCBEKOVE DEVETDESETLETNICE

Osrednja proslava je bila 25. septembra v rojstnem Vidmu ob Ščavnici, kjer so odkrili njegov doprni spomenik, pred tem pa je bil dvodnevni simpozij.

KRŠČANSKI DEMOKRATI RAZPETI MED KOALICIJO IN OPOZICIJO

Po odstopu Lojzeta Peterleta naj bi SKD v skladu s koalicijsko pogodbo predlagala novega zunanjega ministra. Pričakovati je sicer bilo, da bodo po njegovem odstopu odstopili tudi drugi ministri iz SKD, stranka pa da zapusti vladno koalicijo. Kaj se bo res zgodilo bo pokazal čas.

40 LET SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Organizacija slovenskih kulturnikov Slovenska kulturna akcija iz Buenos Airesa letos praznuje 40-letnico delovanja. Proslave potekajo tudi v Sloveniji, breme praznovanja pa nosi izseljensko društvo Slovenija v svetu iz Ljubljane. Projekt so podprli slovensko zunanje ministrstvo oziroma Sektor za Slovence po svetu, ministrstvo za klturo ter Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

WIESENTHAL MORAL PRELOŽITI OBISK V SLOVENIJO

V prejšnji številki smo objavili članek o Simonu Wiesenthalu s sporočilom, da bo obiskal Slovenijo, vendar je Wiesenthal moral iz zdravstvenih razlogov preložiti ta obisk.

NATEČAJ ZA UREDITEV GROBIŠČ V KOČEVSKEM ROGU

Komisija vlade RS za razreševanje vprašanj, povezanih z namembnostjo in ureditvijo grobišč v Kočevskem Rogu in drugih tovrstnih grobišč v Sloveniji, je 1. 8. 1994 razpisala javni, anonimni, enostopenjski, projektni, arhitekturno-krajski natečaj za pridobitev arhitekturne rešitve spominskega sakralnega objekta in spominskega znamenja sprave za območje grobišča pod Krenom v Kočevskem Rogu. Z natečajem želi Komisija pridobiti rešitve za zaznamovanje grobišča, v katerem so ugotovljeno posmrtni ostanke žrtev obračunov pripadnikov premagane strani slovenskega notranjega spopada v drugi svetovni vojni in neposredno po njej. Pravico do udeležbe na natečaju imajo vse pravne in fizične osebe v Sloveniji ter Slovenci po svetu, ki želijo ustvarjalno prispevati k čim boljši rešitvi natečajne naloge. Rok za oddajo natečajnih del je 30. november 1994. Gradivo je na voljo na Društvu arhitektov Ljubljana, Erjavčeva 15/I., telefon 61-221 612, kjer je mogoče dobiti tudi dodatne informacije o tavnem natečaju.

PETERLETOVO Odstopno PISMO PREDSEDNIKU VLADE DRNOVŠKU

Spoštovani gospod predsednik Liberalne demokracije Slovenije dr. Janez Drnovšek!

Po vsem tem, kar se je dogajalo v zvezi z volitvami novega predsednika Državnega zbora, Ti sporočam, da s 1.10.1994 odstopam kot minister za zunanje zadeve in član vlade (naj ne bo pomote, to ni ponudba odstopa, ampak odstop).

To sem dolžan storiti zaradi zvestobe lastnim moralnim političnim načelom in zvestobe stranki, ki jo vodim.

Ceprav sem vedel, da Tvoja stranka zaradi svojega porekla, izrazito vezanega za bivšo komunistično partijo, ne bo mogla hitro napredovati v smeri evropskega liberalizma, recimo Genscherjevega tipa, sem vendar pričakoval, da boš stranko kot njen predsednik vodil v tej smeri. Tak razvoj bi se mi zdel za slovenske politične razmere koristen. Nekaj upanja mi je pri tem dajalo dejstvo, da ste deklarativno, javno opredelili odnos do naše stranke kot prednostn glede na druge stranke. Tak odnos bi bil seveda evropski, saj so, kot je znano liberalci po svetu celo večji nasprotniki komunizma kakor krščanski demokrati.

Ob volitvah za novega predsednika Državnega zbora je bila prilika, da bi se prej omenjeni odnos med obema strankama potrdil in s tem v perspektivi tudi utrdil sredinsko linijo slovenskega političnega prostora. Očitno vas je zanimal samo rezultat, ne pa skupno uresničevanje političnega koncepta, ki bi Slovenijo kot državo v še vedno zelo občutljivi razvojni fazi vodili stran od ekstremizmov in dvopolne politične razdelitve - mogoče bi lahko vodil tudi k hitrejšemu preseganju senc iz preteklosti, ki še vedno zaznamujejo Slovenijo.

Vaša odločitev in izbira partnerja vam prinaša resda še večji monopol na ključnih oblastnih mestih (bivši predsednik Državnega zbora vsaj ni bil član vaše stranke) vodi Slovenijo stran od pravkar omenjenega - vodi dobesedno k nevarnostim novega blokovanja in politično destabilizira slovenski politični prostor.

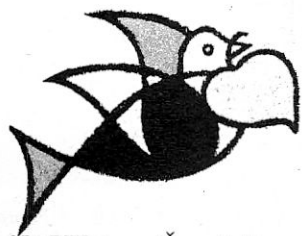
Zahvaljujem se Ti za sodelovanje - v kolikor je šlo za uresničevanje dogovorjenega, glede roka mojega odstopa - prosim, da ga upoštevaš (postavil sem ga zato, da bi lahko opravil nekaj najnujnejših, že dogovorjenih obveznosti).

Lepo pozdravljam,

Lojze Peterle

SLOVENIJA

MOJA DEŽELA

KAPELA — Župnijski urad Kapela je založil razglednici z motivoma cerkve sv. Marije Magdalene. Tako so prvič predstavili notranjost tega kulturnega in zgodovinskega spomenika v bližini zdravilišča Radenci. Janko Novak, farni župnik, načrtuje še ureditve grobov umrlih župnikov na kapelskem pokopališču.

*

KAMOVCI — V središču dvojezične vasi Kamovci v lendavski občini že več desetletij stoji lesen zvonik z majhnim zvonom, etnografska zanimivost kraja. Postavili so ga krajani sami. V lendavski občini so taki zvoniki le še v Pincah in Genterovcih. V Kamovcih se vaščani ob večjem prazniku zbirajo ob zvoniku, kjer imajo lesene klopi. Mladi iz Kamovcev so letos zvonik pobarvali in uredili njegovo okolico. Zvonik je slišati opoldne in zvečer ter ko imajo v vasi pokojnika.

*

PTUJ - RAKIČAN — Evropsko prvenstvo balonarjev se je končalo 17. septembra. Nastopile so posadke 56 tekmovalnih balonov iz 23 držav. Ena od osrednjih in najpomembnejših spremljevalnih prireditev 9. evropskega prvenstva s toplozračnimi baloni so bili 2. soboški dnevi. Tudi letos jih je pripravilo domače turistično društvo z izjemno zanimivim in bogatim kulturno-zabavnim programom. Med drugim so nastopile tudi glasbene skupine iz Ingolstadta v Nemčiji. Obiskovalci so pozdravili triatlonca Mira Kregarja. Obiskovalce je zabaval ansambel Magnet. Pred soboškim gradom je bil koncert etnične in rok glasbe, na letališču v Rakičanu večer prekmurške ljudske glasbe z nastopom mešanega pevskega zbora Stefan Kovač ter folklorne skupine iz Beltincev. Predstavljen je bil tudi film *Nebo nad Zvenavljami*, posvečen 60-letnici prvega pristanka stratosferskega balona v Prekmurju.

Soboške dneve in tekmovanje balonarjev je obiskal tudi predsednik Slovenije Milan Kučan, doma iz teh krajev, ki se je popeljal v balonu v višave brez varnostnikov, čemur so se čudili tekmovalci in obiskovalci iz drugih držav.

*

LJUBLJANA — Turistična porota bralcev DELA je podelila letošnji zlati list Atomskim toplicam. Sledijo: Čateške toplice, Šmarješke toplice, Simonov zaliv Izola, Ormož, Kranjska Gora, Bovec, Bohinj, Ptuj, Moravske toplice.

*

NOVA GORICA — Na Mednarodnem vzorčnem sejmu, ki je bil od 3. do 11. septembra v italijanskem Porednonu, se je predstavilo tudi deset slovenskih turističnih podjetij, udeležbo je organizirala Območna zbornica Nova Gorica. Predstavitev Slovenije je bila osredotočena na turistično ponudbo. Na 200 kvadratnih metrih so se predstavili Rogaška Slatina, Dobrna, Atomske toplice, Moravske toplice, Radenci, Terme Catež in Obalnokraška turistična poslovna skupnost Portorož, novogoriški HIT in portoroški Casino ter Postojnska jama. Potekla je tudi pokušina slovenskih vin.

*

ANDRAŽ NAD POLZELO — Družinsko prireditev: *Peli so jih mati moja*, so pripravili v idiličnem kraju pod goro Oljko v Savinjski dolini. Kot ime pove, je to prireditev, na kateri se prepevajo stare ljudske pesmi, poudarek pa je na družinskem petju, saj lahko v eni skupini nastopajo le člani ene družine. Prireditev je prerasla slovenske meje, udeležile so se je tudi družine iz Italije, Avstrije in Madžarske. Letos je nastopilo 18 družin. Posebno dragoceno je to, da predstavijo in oživijo pesmi, ki so marsikje že zdavnaj potonile v pozabo. Slavnostni govornik je bil bivši predsednik državnega zbora Herman Rigelnik, ki je obiskovalce toplo pozdravil in govoril o svojem odnosu do pesmi, kako mu je kot Korošču najmilejša prav koroška pesem, "ki te zvečer zaziblje v sen, zjutraj pa z vriskom prebudi."

Cerkev Sv. Marije Magdalene
KAPELA

Zvonik v Kamovcih

GLEDALIŠKE, GLASBENE,
PLESNE IN FILMSKE PRIREDITVE
- FESTIVALI IN RAZSTAVE

METLIKA
SADJARSKA RAZSTAVA - razstava
sadja in orodja
08. 10. - 09. 10.

BOHOR NAD SENOVIM
KOSTANJEVA NEDELJA - zabavna
prireditev
16. 10.

SLOVENSKA BISTRICA
2. GLEDALIŠKI MITING - srečanje
amaterskih gledaliških skupin
17. 10. - 23. 10.

MARIBOR
BORŠTNIKOVO SREČANJE
AMATERSKIH GLEDALIŠKIH
SKUPIN
20. 10. - 30. 10.

ROGAŠKA SLATINA
SANSON ROGAŠKA 94
21. 10.

BISTRICA OB SOTLI
VINSKA TRGATEV - vinska trgatev
in ocenjevanje vin
23. 10. - 31. 10.

FILATELIJA

Nova znamka VELIKA DAVNA BITKA

Od 1. septembra je v prometu nova slovenska priložnostna znamka, ki sta jo ob 1600 obletnici velike bitke ob reki Vipavi pri Ajdovščini izdala

Ministrstvo za promet in zveze ter PTT Podjetje Slovenije. Znamka je večbarvna z nominalno vrednostjo 60 SIT.

LJUBLJANA
FRANKFURT PO FRANKFURTU -
mednarodna razstava knjig
01. 11. - 14. 11.

ZDOLE
KOSTANJEVA NEDELJA V
KOSTANJKU - kulinarčno zabavna
prireditev
02. 11.

LJUBLJANA
FILM ART FEST - Cankarjev dom
03. 11. - 13. 11.

VIDEM OB ŠČAVNICI
KRST MOŠTA - martinovanje
05. 11.

METLIKA
MARTINOVANJE
11. 11.

MAREZIGE
MARTINOVANJE - kulturni in
zabavni program, predavanja
11. 11. - 13. 11.

GORNJA RADGONA
MARTINOVANJE
12. 11.

...učij ju. z
zelo kaj, v
učij slovenski
prvosolčke p
i morda roč
terim dru
...eral-
...udij
...juna
...orska
...mehki
...emski in
...ski
...nad ar
...čepra
...strani
...ihče ne
...čaj vsako
...imnazije nac
...lijanščini. Pr
...kakšen
...om. Pc
...daj

TISK

DELO

"Vezana trgovina" - piše Vladimir Vodušek. Odločitve v politiki so navadno kombinacija močnih živcev in dobre strategije, vedno in predvsem pa so velika trgovina. Vselej kontroverzni Zmago Jelinčič je takoj po glasovanju predsedniku državnega zbora razlagal, da so v Školčevo izvolitev privolili pod pogojem, da se izreče nezaupnica Lojzetu Peterletu. Ta je z odstopom s položaja zunanjega ministra in podpredsednika vlade torej samo prehitel dogajanje. Potrditev Jožefa Školča brez krščanskih demokratov napoveduje neogiben konec trojne koalicije. Liberalna demokracija je namreč z njegovo izvolitvijo postavila ultimatum predsedniku stranke in vodji koalicije Janezu Drnovšku, predvsem pa krščanski demokraciji in, če sodimo po nekaterih informacijah, tudi združeni listi, ki je bila pripravljena podpreti Školča samo, če ostane v koaliciji in če se zamenja zunanji minister. Parlamentarna opozicija pa je z odločitvijo, da se poleg krščanske demokracije ne bo udeležila tajnega glasovanja, pomagala izvoliti Jožefa Školča za predsednika državnega zbora. Disidenti v liberalni demokraciji in združeni listi in poslanci nacionalne stranke so bili stisnjeni ob zid, saj bi bil že vsak sum politični samomer in konec politične kariere. Demokrata France Bučar in Tone Peršak sta bila lahko samo alibi za neveljavno glasovnico. Seveda pa dobiva odpoved Dimitrija Rupla (op.u.: dr. Rupel in Školč sta bila kandidata za predsednika državnega zbora in Rupel se je nepričakovano odpovedal kandidaturi) kandidaturi za predsednika parlamenta po Peterletovem odstopu nove razsežnosti, čeprav bi v drugačnih okoliščinah Rupel verjetno glasoval proti Školču, ki je nedvomno najprimernejši naslednik zapuščine Hermana Rigelnika. Po današnjem dogajanju ostajata v igri le še kabineta predsednika države in premiera Drnovška.

FINANCIAL TIMES

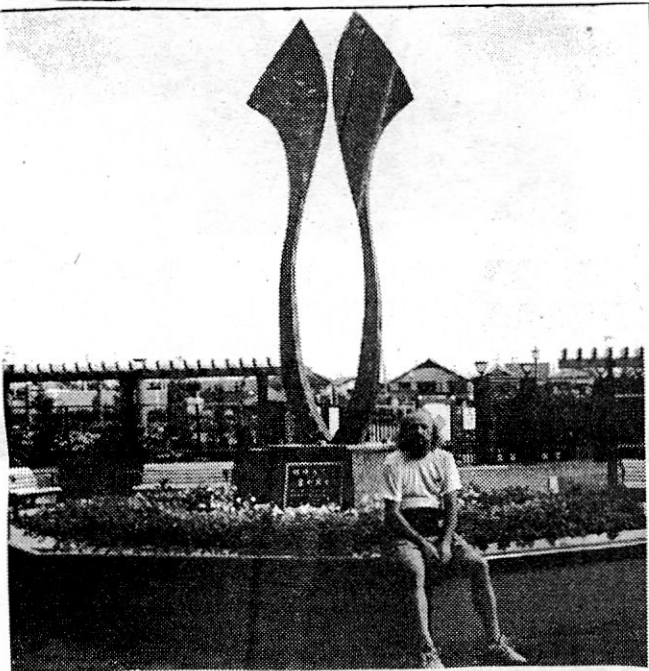
FT po daljšem času spet piše o Sloveniji. V članku Gavina Greya poroča o prizadevanju Slovenije, da bi sklenila sporazum s komercialnimi bankami o svojem deležu pri odplačevanju nekdanjih jugoslovanskih dolgov. Kot piše, je Slovenija najbogatejša od šestih republik nekdanje SFRJ, omenjeni dogovor z bankami pa je zadnja etapa njenega že triletnega boja, da bi se otrešla Jugoslavije. Časnik tudi opozarja, da je Slovenija pripravljena prevzeti dolgove, ki so si jih nakopale njene banke in podjetja, medtem ko pogajanja o približno milijardo dolarjev vredno "neidentificiranem dolgu", ki ga je najela nekdanja jugoslovanska centralna banka (oziroma take banke po republikah) in ga ni mogoče prenesti na nobeno od šestih republik, še potekajo.

IL PICCOLO

Tržaški dnevnik objavlja pismo istrskega opata Sergia Bormeja, brata pokojnega predsednika Italijanske unije v Istri in na Reki Antonia Bormeja. V pismu se zavzema za vrnitev optantov v Istro, ker se tam živeča italijanska skupnost lahko le tako ohrani. Vladi v Ljubljani in Zagrebu se po Bormejevem mnenju tega zavedata in skušata storiti vse, da bi vrnitev optantov preprečili. Slovenija in Hrvaška naj bi razdelili Istro na dva dela in skušali "poslovaniti" kar je še ostalo italijanskega v mestih, kot so Rovinj in Koper. Zato Borme predlaga odcepitev Istre od Slovenije in Hrvaške, zahteva široko razpravo o istrskih beguncih ter tudi pritožbo zoper Slovenijo in Hrvaško pri Združenih narodih.

SLOVENEK

Ivo Žajdela piše: Že nekaj časa *Združenje lastnikov razlaščenega premoženja* opozarja, da pri izvajanju zakona o denacionalizaciji prihaja do večjih zastojev. Poleg tega se že nekaj časa pojavljajo nekateri zahtevki za vračilo nekdanjih velikih grajskih kompleksov in zemlje. Če gre pri drugem primeru za eminentni narodni interes, o katerem bo moral kakšno reči parlament, pa je pri prvem vprašanju čutili pravo ofenzivo predstavnikov starega komunističnega režima. Ti so se pod okriljem Gospodarske zbornice Slovenije povezali v Konzorcij zavezancev za vračilo podržavljenega premoženja. Do konca oktobra hočejo zbrati 5.000 podpisov, s katerimi bi državni zbor prisilili, da začne postopek za spremembo zakona o denacionalizaciji. Spremeniti hočejo predvsem 22. člen zakona, ki govori o vračilu nepremičnin prvotnim lastnikom. Namesto odvzetih nepremičnin naj bi denacionalizacijski upravičenci od države dobili "odškodninsko obveznico", te pa bi država začela izplačevati šele po letu 2005. Vsakemu je lahko takoj jasno, da bo takrat živih le še malo nekdanjih lastnikov nacionaliziranega premoženja, poleg tega pa bi s tem sedanji državni zbor obremenil davkoplačevalsko generacijo po letu 2005, za kar nima nobene moralne pravice.

Spominski park Ibaraki na Japonskem - Alojz Jerčič pred svojo skulpturo

JAPONSKA -

JERČICA IMAJO JAPONCI ŽE ZA SVOJEGA

Alojz Jerčič je bil rojen na Muti. Oče je bil kovač in tudi sam se je srečeval z žarečim železom. Pred 25 leti so nastajale njegove prve varjene plastike upodobljenega orača, kovača, livarja, splavarja, matere z otrokom... In že tedaj je svoja dela postavil na ogled v Kranju, Šošanju, na Muti in v Vuzenici, Radljah, Rušah...Potem se je za leto dni odpravil v Nemčijo, kjer je ustvaril nekaj velikih del - danes stojijo v parkih in pomembnih stavbah mesta Heiligenhaus. Svoje delo je nadaljeval v Trebnjem, kjer je nastala skulptura puškomitraljezca, leto pozneje pa so dvojice kipov postavili pred novi tovarniški zgradbi Gorenja na Muti. Nato je v Velenju izdelal kip Alfonza Šarha za park ob osnovni šoli. Pred 15 leti je na enem od potovanj po ČSSR srečal japonsko novinarko Hiroko Kubota, se z njo poročil in nadaljeval svoje življenje v deželi vzhajajočega sonca. Tokio, Jokohama, Taira, Ivaki, Nagasaki, Hirošima, Kioto, Nara, to so mesta, kjer stojijo njegovi kipi v parkih ali se z njimi ponašajo galerije in zasebniki. Mesto Ibaraki je sprejelo Alojza ne samo za someščana, temveč tudi za častnega občana in mu izkazalo največje priznanje z naročilom za skulpturo pred vhodom v spominski park miru.

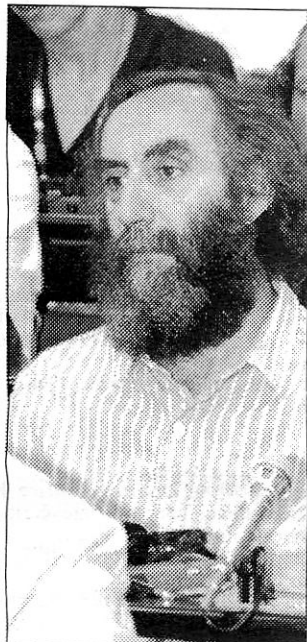
Sredi aprila letos so pred vhodom v park vrtnic z vsega sveta, v mestnem predelu, ki je po eksplozijah bomb v Hirošimi in Nagasakiju sprejelo preživle teh mest, slovesno odkrili spomenik, ki ga je izdelal Alojz Jerčič. Ibaraki je počastil tudi slovenske predstavnike, ki so prišli na otvoritev, vendar je bil dogodek vsaj doslej za Slovenijo neodkrit.

Vendar to in dejstvo, da Slovenija niti pred dvema letoma ni izkazala ustreznih pozornosti Jerčičevim razstavam v domovini, razstavam, v katere sta zakonca Jerčič vložila kar nekaj milijonov jenov, ni strlo kiparjevega ponosa in delovnega poleta. Nasprotno, prav zdaj v Nacionalni galeriji v Osaki pripravlja veliko razstavo, s katero bo proslavil srebrni jubilej svoje umetniške poti. To bo od 24. do 29. oktobra letos.

RIM - SIMPOZIJ O JOŽEFU KLEKLU

V Rimu je potekal simpozij o Jožefu Kleklu st. (1874-1948), duhovniku, pisaletju, pesniku, politiku in predvsem branitelju slovenstva na območju med Muro in Rabo. Pripravila ga je slovenska teološka akademija v Rimu. Pokrovitelj je bil dr. Jožef Smej, mariborski pomožni škof. Simpozij so sestavljali štirje tematski sklopi: zgodovinski in geografski okvir, Kleklova dela, Kleklova osebnost, dejavnost in oznanjevanje.

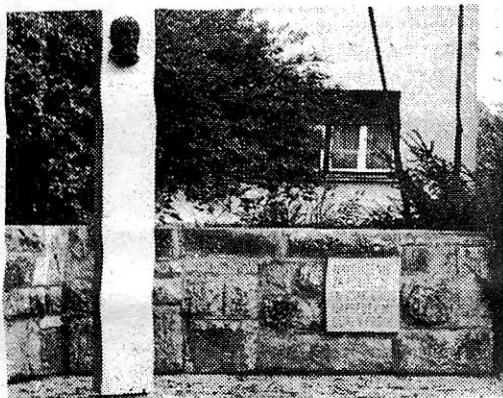

Josip Osti

PODELJENA NAGRADA VILENICA IN VILENIŠKI KRISTAL

V jami Vilenica se je končalo deveto mednarodno literarno srečanje. Letošnjo nagrado Vilenice so podelili bosenskem pesniku, esejistu in prevajalcu Josipu Ostiju, ki živi v Sloveniji (eden od staršev je bil Slovenec) in trenutno prevaja Srečka Kosovela. Je pesnik, "ki mu je v Sarajevu nesmiselna vojna vzela dom in domovino ..." Njegovo pesniško ustvarjanje je opazno zadnja leta zlasti v delih *Barbara in barbar*, *Ljubezensko dvorišče*, *Sarajevska knjiga mrtvih* in *Domišljija na trapezu*.

Nagrada kristal Vilenice, ki jo podeljujejo za najboljši prispevek, objavljen v vsakoletnem zborniku, je po mnenju mednarodne žirije pripadla leta 1928 v Karlovcu rojenemu hrvaškemu pesniku Slavku Mihaliču, dolgoletnemu prijatelju in prevajalcu slovenske poezije, sicer pa enemu od najpomembnejših sodobnih hrvaških pesnikov.

SPOMENIK JANEZU TRDINI V MENGEŠKEM PARKU

V Mengešu se je rodilo veliko zaslužnih Slovencev. Kraj leži tri kilometre od Domžal proti Gorenjski. V knjigi Staneta Stražarja *Mengeš in Trzin skozi čas*, ki je izšla lani, je predstavljenih kar šesinstirideset zaslužnih ljudi, ki so se rodili v Mengešu. Najbolj znan je Janez Trdina, pisatelj in pripovednik, ki se je rodil 29. maja 1830 v premožni Dramovi hiši v Malem Mengešu, umrl pa je 14. julija 1905 v Novem mestu. Janezu Trdini so pred vojno, na njegovi rojstni hiši, kjer je sedaj uspešno podjetje Melodija, odkrili spominsko ploščo, leta 1955 pa v parku postavili spomenik (fotografija zgoraj).

UMRL PISATELJ FERDO GODINA

Rojen je bil 17. oktobra 1912 v Doljni Bistrici v Prekmurju. Pisal je črtice, povesti, novele, romane in knjige za otroke in mladino.

KIPAR IN SLIKAR MARJAN GRUM V SLOVENIJI

V Sloveniji te dni razstavlja svetovno znani slovenski kipar in slikar Marjan Grum iz Argentine. Rodil se je leta 1939 v Tomišlju, od leta 1949 živi v Argentini. Obiskoval je atelje znanega argentinskega kiparja Fabiana Galdaneza, študiral je na likovni akademiji Bellas Artes v buenosaireskem Moronu. Leta 1982 je delegacija iz Vatikana obiskala muzej v Buenos Airesu in fotografirala kipe, da bi jih spoznali tudi v Rimu. Od leta 1986 nizozemsko podjetje (Nederlandse organisatie Van Audiovisuelle amateurs) odkupuje Grumove umetnine in jih deli kot nagrade zmagovalcem na tekmovanjih amaterskega filma na Nizozemskem. Sredi junija 1987 je neka delegacija iz Japonske posnela video film o življenju in

KOGOJEVI DNEVI NA PRIMORSKEM

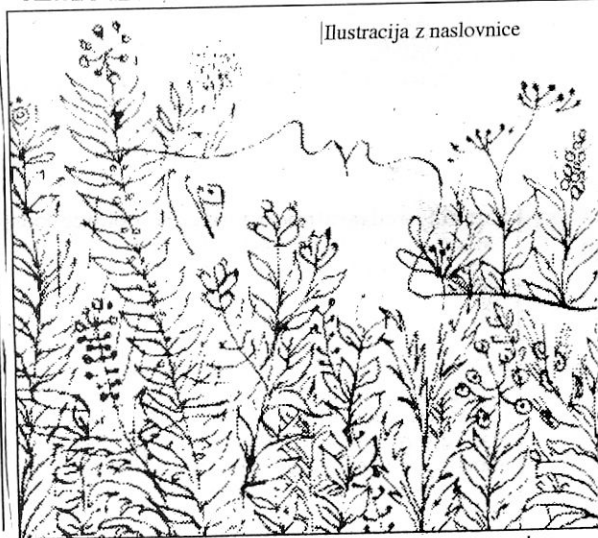
V začetku septembra so v Kanalu letos predstavili obogaten glasbeni festival v spomin na velikega skladatelja Marija Kogoja. To slikovito mestece ob Soči slovi po znamenitih možeh, na katere so Kanalci upravičeno ponosni in med njih sodi tudi skladatelj Kogoj.

Prizorišča letošnjega festivala, posvečenega Kogoju se bodo zvrstila do 21. oktobra poleg Kanala še na gradu Dobrovo v Goriških Brdih, v dvorcu Zemono pri Vipavi, v Novi Gorici, Portorožu in Ljubljani. 15. oktobra pa posvečajo večer poeziji Franceta Balantiča, ki ga bosta obogatila Vladimir Hrovat z ustrežno harmoniko in harfistka Branka Brinčič. V času festivala bodo nastopali svetovno znani violinisti, pianisti, komorni orkester Pro Arte, simfonični orkester Moskovske filharmonije in drugi. Finančna sredstva so zbrali s pomočjo pokroviteljev in sveta *Kogojevih dnevov*, ki ga vodi akademik Ciril Zlobec.

Na otvoritveni slovesnosti v Kanalu je spregovoril dramatik Rudi Šeligo, na sklepni prireditvi, ki bo v Ljubljani, v Cankarjevem domu v Gallusovi dvorani 21. oktobra pa bodo nastopili simfoniki RTV Slovenija z violinistom Saškom Gavrilovim, ki jim bo dirigiral kanalski rojak Anton Nanut.

delu tega vsestranskega umetnika. Njegova dela so zelo cenjena v Nemčiji, Avstriji, Braziliji, Čilu, Kolumbiji, Španiji, ZDA, Franciji, na Japonskem, Portugalskem, v Siriji in Urugvaju. Organizacijo Grumovega obiska v Sloveniji je prevzelo Izseljensko društvo *Slovenija v svetu*. Razstavlja v Ljubljani in Mariboru.

Ilustracija z naslovnice

NOVA PESNIŠKA ZBIRKA PAVLE GRUDEN IZ SYDNEYA

Na slovenski knjižni trg prihaja zbirka haikujev naše rojakinje iz Sydneya Pavle Grudneve, z naslovom *Snubljenje duha* v založništvu Slovenske izseljenske matice.

"Milo Južni križ
pot kaže brodolomcem
Zemlja vsa navzkriž."

Tako pravi Pavla v enem od svojih haikujev.

TEČAJNA LISTA - slov. tolarjev (SIT)
September 1994

DRŽAVA	VALUTA	NAKUPNI	PRODAJNI
Avstralija	1 AUD	91.0046	91.5522
Nemčija	1 DEM	79.8215	80.3018
ZDA	1 USD	122.7495	123.4883

OBISK GRUPE SLOVENSКИH GOSPODARSTVENIKOV V AVSTRALIJI

Deset slovenskih poslovnežev je v organizaciji Društva ekonomistov obiskalo Sydney in Melbourne. Delegacijo je vodil Stane Valant, direktor Nacionalne finančne družbe. V delegaciji pa so bili še generalni menedžerji BTC, Zdravilišče Rogaška, Stanovanjskega sklada Slovenije, Petrol, Lada Avto, Unit Art itd. Veleposlaništvo in Konzulat v Sydneyu sta organizirala dve strokovni srečanju v Gospodarskih zbornicah zveznih držav NSW in Viktorije, kjer so delegacijo spoznali z avstralsko ekonomijo in možnostmi sodelovanja. Slovenska stran pa je predstavila nekaj konkretnih predlogov za sodelovanje. Sestanku v Sydneyu in Melbourne so prisostvovali tudi zainteresirani Slovenci (v Melbourne tudi predstavniki Slovenian Australian Business Association). Ostali del programa je bil v lastni organizaciji delegacije - nekateri poslovneži so imeli že od prej vzpostavljene kontakte.

TOLAR JE KONVERTIBILEN!

Po zadnjih podatkih slovenske devizne rezerve znašajo že skoraj 2,5 milijarde dolarjev. Banka Slovenije je zadnje mesece branila tuje valute pred močnim tolarjem. To je povedal na seji parlamentarnega odbora za gospodarstvo, ki je bila 22. septembra, guverner Banke Slovenije (BS) France Arhar. Misija Mednarodnega denarnega sklada je ob zadnjem obisku v Sloveniji 1. avgusta ugotovila, da je tolar postal mednarodno konvertibilen.

PRIZNANJE PODJETJU LESTRO-LEDINEK

Podjetje Lestro-Ledinek iz Hoč pri Mariboru je na sejmu lesnoobdelovalne opreme v Atlanti, v ZDA, ki spada med tri največje lesne sejme v svetu, osvojilo pomembno priznanje ameriške lesne industrije, ki je namenjeno za nove tehnične dosežke. Pričakujejo, da se bodo na ameriškem trgu utrdili. Ledinekovo podjetje je dobilo priznanje za stroj rotoles. Gre za patent Pavla Ledineka, ki uvaja nov pristop v obdelavi lesa v oblanju - po novem uporabljaja čelni reskar. Ledinekovo podjetje je staro 90 let, razvilo pa se je iz sodarske delavnice, ki je izdelovala sode do konca šestdesetih let, ko je inženir Ledinek začel izdelovati lesnoobdelovalne stroje. Podjetje zaposluje 250 delavcev.

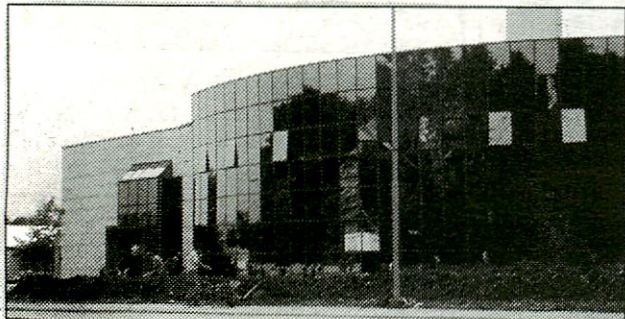
(Op.U.: Pavle Ledinek je hodil v Mariboru na isto šolo, stanoval v isti ulici kot urednica tega časnika, naša melbournška rojakinja Jožica Paddle - Ledinek pa je Pavlova sestra).

KREKOVA DRUŽBA ZAČELA Z ZBIRANJEM CERTIFIKATOV

Tudi Krekova družba v Mariboru je pričela zbirati certifikate. Upravljali bodo tri pooblaščenke investicijske družbe s skupnim premoženjem približno 25 milijard tolarjev. Najmanj 80 odstotkov zbranih sredstev bodo vložili v delnice perspektivnih podjetij, največ pa v nepremičnine. Certifikate zbirajo od 27. avgusta in sicer prek Krekove banke. Naslov v eni od prejšnjih števil Glasu Slovenije.

CELJANKA - STEKLENA LEPOPICA

Gre za nedvomno največjo in tudi izredno lepo pridobitev na celjskem sejmskem prostoru. Namenjena bo sejmski dejavnosti ter številnim kulturnim in drugim prireditvam. Zgrajena je v rekordnem času, saj so jo pričeli graditi junija letos. Ima dve nadstropji, tlorisna površina je 1238 kvadratnih metrov.

Ptuj '94

25. festival domače glasbe Ptuj '94 se je pričel s tekmovalnim delom konec avgusta in nadaljeval v začetku septembra. Okolje starega minoritskega samostana mu je dalo lesk, ki si ga kot najpomembnejša prireditve te zvrsti gotovo zasluži.

Prvi večer je nastopilo 14 ansamblov, ki se je potegovalo za bronaste, srebrne in zlate Orfejeve značke.

Ptujski festival domače glasbe je nastal leta 1969, ob praznovanju 1900 obletnice prve omembe mesta Ptuj. Festival je idejo prerasel in z leti postal nekakšen pregled domače glasbe.

Posebej razveseljiv je bil nastop Mihe Dovžana, Jožice Kališnik in seveda staroste med slovenskimi pevci Toneta Kozlevčarja, o katerem je mojster besede Ivan Sivec napisal knjigo. Predstavitve knjige o Tonetu Kozlevčarju z glasbenimi in pevskimi vložki je bila pravi biser in razvedrilo v napetem festivalskem ozračju.

Med dobitniki zlatega Orfeja sta bila tudi ansambel Krim iz Notranje Gorice in ansambel Borisa Razpotnika iz Domžal.

Ansambel Borisa Razpotnika

ČLANI DRUŠTVA EKONOMISTOV SLOVENIJE V AVSTRALIJI

V SYDNEYU OD 18 - 19. 9. - V MELBOURNU OD 20. - 22. 9.

To je bil strokovni obisk, namenjen spoznavanju možnosti avstralsko slovenskega gospodarskega sodelovanja. Delegacija se je srečala z avstralskimi in slovenskimi gospodarskimi izvedenci, pa tudi s člani slovenske skupnosti. Posredujemo zanimiv pogovor Marize Ličan z SBS radia Sydney s predsednikom društva Stanislavom Valantom.

S. Valant: Društvo ekonomistov deluje že preko 30 let in združuje ljudi v gospodarstvu, ki delujejo kot profesorji na fakultetah ali ki so kakorkoli povezani z ekonomsko in strokovno stroko. Cilji, ki jih imamo v svojem programu so organiziranje različnih vrst predavanj, seminarjev, izobraževanja in v okviru teh programov imamo tudi redno letno ekskurzijo za naše člane po svetu, s katerimi poskušamo širiti obzorje slovenskim poslovnem in organizirati posebne programe kajti Slovenija, kot majhna dežela, potrebuje stike s svetom in zato je v okviru letošnjega programa prišlo tudi do obiska Avstralije.

M. Ličan: Koliko članov šteje vaša delegacija?

S. Valant: Naša delegacija v Avstraliji šteje 17 ljudi, to so ljudje iz različnih podjetij, nekateri iz storitvene dejavnosti, eni so iz industrije, finančnega sektorja, imamo pa tudi predstavnike fakultete.

M. Ličan: Slovenija doživlja gospodarski preporod in mislim, da to zelo tiho - ampak uspešno.

S. Valant: Vsekakor. Slovenija po osamosvojitvi doživlja gospodarski preporod in tudi svoj preporod identitete, narodnega ponosa.

M. Ličan: Gospodarski rezultati narekujejo, da je uspeh na naši slovenski strani, kajti inflacija je v zadnjih mesecih znašala nekaj manj kot 23 odstotkov, kar je, mislim, najnižja v času osamosvojitve. Prav tako pa se je znižal uvoz.

S. Valant: Res je, problemi, ki jih je Slovenija imela prej z visokimi stopnjami inflacije počasi izginjajo. Res je, da je inflacija še vedno visoka, kot ste omenila, če gledamo z avstralske perspektive. Vendar upamo, da bo gospodarski program, ki ga izvaja Slovenija prispeval k nadaljnjemu znižanju inflacije in vsesplošni stabilizaciji. Po drugi strani Slovenija vse več izvažata in slovensko gospodarstvo se usposablja za konkurenčni boj za izvoz v svetu, kar je dobro in daje tisto pravo perspektivo tudi za povečanje sodelovanja med avstralskim in slovenskim gospodarstvom, kar sem že prej omenil.

M. Ličan: Morda je edina negativna stran, da se cene dvigajo, in sicer cene na drobno so se zvišale za 11 odstotkov in tako tudi cene življenskih potrebščin.

S. Valant: Inflacija je še vedno visoka v primerjavi z Avstralijo, kjer je ta manj kot 2 odstotka na leto, vendar inflacija je na splošno hud problem in Slovenija se je odločila za model postopnega zniževanja te inflacije, ne za šok terapijo, kot jo je nekoč poskušala bivša Jugoslavija in nekatere druge države v svetu in se je izkazala za manj učinkovito.

M. Ličan: Devizne rezerve so zelo pohvalne, celo dosega presežek. Posledica tega pa je padec tečaja.

S. Valant: Ja, tu vas moram delno koregirati; res devizne rezerve rastejo in celo nad pričakovanji, vendar se zato pogosto govori o znižanju tečaja, v resnici gre za krepitev tolarja in za znižanje tečaja, tudi avstralskega dolarja proti tolarju. Torej tolar, slovenska nacionalna valuta se zaradi vse bolj uspešnega gospodarjenja slovenskih podjetij krepi, kar je ta trenutek seveda po svoje negativno za slovenska podjetja, ki sedaj zaslužijo manj z izvozom kot bi sicer, kolikor do tega padca tujih valut napram tolarju ne bi prišlo. Na splošno je pa to pozitivna tendenca.

M. Ličan: V Sloveniji uvajate veliko novih načrtov, med njimi je tudi lastninjenje in pa certifikati so zelo znani.

S. Valant: Za Slovence po svetu je malo težje razumljiv proces privatizacije kot se dogaja trenutno v Sloveniji, vsaj za tiste, ki se dnevno ne vključujejo v vse te procese oziroma niso seznanjeni tako podrobno. Če rečem v nekaj besedah, potem bi rekel, vsi slovenski državljani so z objavo programa privatizacije slovenskega gospodarstva prejeli določeni znesek oziroma certifikat, s katerim jim slovenska država potrjuje oziroma daje možnost, da s tem zneskom kupijo delnice v posameznem podjetju ali kupijo delnice posameznega investicijskega sklada. Vrednost tega certifikata je

odvisna od starosti in razpon je lahko od 100.000 za najmlajše kategorije in dosega 400.000 tolarjev ali približno 4.000 avstralskih dolarjev, za ljudi preko 47 let starosti. Ljudje imajo sedaj možnost, da se do konca junija 1995 odločijo kako bodo ta znesek, ki jim ga je podarila slovenska država, porabili. V podjetjih imajo seveda prednost samo zaposleni ali bivši zaposleni, se pravi upokojeanci, imajo pa Slovenci po svetu možnost vlaganja teh certifikatov v investicijske sklade, ki jih je na slovenskem trgu tudi nekaj, zato bi predlagal, da se morda pozanimajo na slovenski ambasadi v Avstraliji, pri vas pa bomo pustili tudi te naslove in kolikor je seveda interes, jim lahko organiziramo vlaganje teh certifikatov v posamezne investicijske družbe.

M. Ličan: Za izseljence je zelo pomembno, da so potrjeni državljani Slovenije?

S. Valant: Da, za izseljence je pomembno, da vedo, da imajo državljanstvo, tako slovensko kot avstralsko in v kolikor to imajo, morajo storiti samo to, da sporočijo kam želijo vložiti svoj certifikat, kajti v kolikor državljanstvo imajo, je njihov račun evidentiran v Sloveniji in imajo ta sredstva na posebnem državljanškem računu in morajo z njim samo disponirati.

M. Ličan: G. Valant, radi bi vedeli čim več. Zelo nas tudi zanima ali delate kaj na izmenjavi pokojninskega sistema, recimo Slovenije in Avstralije?

S. Valant: Moram reči, da nisem povsem seznanjen kaj natanko počena ministrstvo za delo, verjamem pa, da bo, glede na število Slovencev v Avstraliji, do takšnega sporazuma gotovo prišlo, ker se podobni sporazumi oblikujejo z ostalimi državami kjer je pomembnejše število Slovencev, tako, da se je treba samo obrniti na ministrstvo za delo, na gospo Klinarjevo, ki je ministrica in verjamem, da bodo posredovali natančen odgovor o tem.

M. Ličan: V zadnjih novicah smo slišali, da je novi slovenski ustavni zakon v zvezi z odplačevanjem dolgov dvignil veliko prahu na Hrvaškem, kajti poravnava dolgov deviznim varčevalcem na Hrvaškem so ustavili.

S. Valant: Tu gre za napačno interpretacijo v Zagrebu. Potem, ko se je minister za finance gospod Gaspari srečal s svojim kolegom, finančnim ministrom Hrvaške, so bili nekateri od teh nesporazumov pojasnjeni in verjamem, da bosta državi našli sporazum in uspešno razrešili tudi ta problem.

M. Ličan: Menite, da je varno, če kupimo delnice v Sloveniji ali če vložimo gotovino v slovenske banke?

S. Valant: Mislim, da tu sedaj ni več problema, slovenske banke so sedaj varne. Lahko vam zagotovim oziroma povem, da veliko ljudi, ki je prej vlagalo svoje prihranke v bankah sosednjih držav, zlasti v Avstriji in Nemčiji, sedaj svoje prihranke dviguje in jih prinaša v slovenske banke. In če verjamemo v Slovenijo, lahko verjamemo tudi v to, da investicije v delnice slovenskih podjetij ne bodo slabe, seveda z vsemi riziki, kot veljajo za vsako državo. Tudi vsak nakup delnic avstralskih podjetij ni varen in je treba biti pazljiv katero delnico kupite, da boste na koncu varno vložila denar.

M. Ličan: In koliko znaša obrestna mera?

S. Valant: Obrestne mere so zaenkrat še vedno visoke. Za depozite, se pravi za hranilne vloge, so obrestne mere še vedno okrog 4 - 8 procentov, pri čemer je treba vedeti, da imamo zaradi inflacije revalorizacijo teh depozitov, se pravi obrestna mera je dejansko na ravni okrog 30 procentov na leto. Za najete kredite je obrestna mera še vedno okrog 35 odstotkov letno, kar je še vedno eden največjih problemov slovenskega gospodarstva.

M. Ličan: Če investiraš v Ljubljansko banko, kako je z davki?

S. Valant: Davčna zakonodaja je bila precej spremenjena, davki so zaenkrat še vedno visoki, če smem tako reči: to je zopet "davek" za mlado državo, ki mora postaviti svoje funkcije, s tem, da upamo in je tudi v programu, da se bodo ti davki v prihodnosti zniževali, ker če se ne bodo znižali, bo slovenska država imela nekaj problemov s pridobitvijo tujih investitorjev.

ŠE IZ NAŠE SLOVENSKE SKUPNOSTI

OBLETNICA SLOVENSKEGA PRIMORSKEGA
SOCIALNEGA KLUBA JADRAN
Melbourne - Slovensko društvo Jadran bo proslavilo 17.
oktobra 1994 svojo 23 obletnico. Prvi predsednik je bil Lojze
Valenčič.

* ŠTIRIDESET LET SLOVENSKEGA DRUŠTVA MELBOURNE

Slovensko društvo Melbourne bo slavilo svojih 40 let 19. in 20.
novembra 1994.

*
IN ŠE O VODSTVU SLOVENSKEGA KLUBA ADELAIDE
V prejšnji številki G.S. smo radi informacijske napake objavili,
da je podpredsednik Slovenskega društva Adelaide Ivan
Cafuta. Popravek: Vodstvo društva - predsednik David Pahor,
podpredsednik Lojze Vatovec, tajnica Vida Končina in
blagajnik Ivan Cafuta.

*
SLOVENSKO DRUŠTVO "TIVOLI" NEWCASTLE (sporoča
predsednik Ivo Klopčič)
je imelo svoj občni zbor 21.8.1994, na katerem so bile
izvoljene sledeče osebe za triletno mandatno dobo: predsednik
Ivo Klopčič, podpredsednik Miha Ulčej, tajnica in
blagajničarka Maria Grosman.
Odborniki: Andrej Pihljer, Rihard Prinčič, Paula Kolačev,
Albina Mavrič in Jože Crnogoj.
Se zahvaljujem za Vaše neumorno delo v *Glasu Slovenije* in za
našo povezavo na tej peti celini. S slovenskimi pozdravi
Ivo Klopčič, Newcastle

PA ŠE TO

Dodatna informacija o umorjenemu avstralskemu politiku
Johnu Newmanu iz Sydneya, katerega oče je bil Slovenec.
John se je namreč rodil v Bohinju ali v njegovi okolici in po
informacijah sosedov v Sloveniji in Avstraliji, se je mati-
Avstrijka, ločila od Johnovega očeta, ko je bil ta še majhen
deček. Priselila se je v Avstralijo, se tu drugič poročila (Peter
Naumenko je Johnov polbrat), pravtako pa se je v Sloveniji
poročil tudi Johnov oče. Njegova druga žena ni dovolila, da bi
imela John in njegova mati kakršnekoli stike z očetom, zato
mu je nosila njihova pisma iz Avstralije sosedu - mati našega
rojaka, ki živi v Avstraliji in je tudi sam Johna dobro poznal.
Morda je prav to nesrečno otroštvo oblikovalo človeka, za
katerega pravijo, da je bil "hard", saj je bil tudi nosilec črnega
pasu v karateju.

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF SLOVENIA

Advance Bank Centre-Level 6, 60 Marcus Clarke street, Canberra City, tel.: (06)
243 4830 fax: (06) 243 4827. Pisma in drugo pošto pošljite na naslov: Embassy of
Slovenia, P.O.Box 284, Civic Square, Canberra ACT 2608.

Veleposlanništvo je odprto vse delovne dni od 9.00-17.00 ure; uradne ure pa so od
10.00-14.00 ure. Odpravnik poslov: Aljaž Gosnar; upravno konzularni referent:
Tina Omahen.

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
AVSTRALIJA (NSW in VIC)
Častni konzul Alfred Brežnik
Obisk urada izključno po dogovoru
(By appointment only)
tel.: (02) 314 5116;
fax: (02) 3996246

Poltni naslov:
P.O.Box 188 Coogee NSW 2034

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
NOVA ZELANDIJA
Častni konzul Dušan Lajovic
Eastern Hutt Road, Pomare, Lower Hutt
(Wellington).
tel.: (04) 567 0027. fax: (04) 567 0024
Poltni naslov: P.O.Box 30247 Lower Hut, NZ
Poltni naslov v Avstraliji:
P.O.Box 5 Smithfield NSW 2164
tel.: (02) 604 5133; fax: (02) 604 009

NEWS FLASH

ADRIA

ADRIA AIRWAYS

NOW IN AUSTRALIA

OFFERING THE FOLLOWING RETURN AIRFARES

Navedena vsota je v ameriških dolarjih US \$

FRANKFURT	-LJUBLJANA	\$220
ROME	-LJUBLJANA	\$220
ZURICH	-LJUBLJANA	\$220
LONDON	-LJUBLJANA	\$275
MUNICH	-LJUBLJANA	\$165
VIENNA	-LJUBLJANA	\$165

FRANKFURT	-LJUBLJANA-SKOPIJE	\$400
MUNICH	-LJUBLJANA-SKOPIJE	\$400
LONDON	-LJUBLJANA-SKOPIJE	\$400
VIENNA	-LJUBLJANA-SKOPIJE	\$400
ZURICH	-LJUBLJANA-SKOPIJE	\$400
ROME	-LJUBLJANA-SKOPIJE	\$400

FRANKFURT	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
MUNICH	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
LONDON	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
VIENNA	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
ZURICH	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350
ROME	-LJUBLJANA-TIRANA	\$350

ADRIA AIRWAYS
LEVEL 13, 115 PITT STREET
SYDNEY, NSW 2000
PHONE: 008 818 002
231 6899

NEWS

LOJZE PETERLE RESIGNED

Ljubljana, September 16. - Lojze Peterle, President of Slovene Christian Democrats resigned from the post of Foreign Minister. His decision takes effect on October 1. He resigned because of the "unprincipled actions" connected with election of the new Speaker of Parliament Jožef Školč.

SLOVENE MR. TURK ELECTED PRESIDENT OF THE UN WORKING GROUP FOR HUMAN RIGHTS

New York - Slovene Ambassador to the United Nations Danilo Turk was elected president of the working group for Human Rights at the UN General Assembly. All UN members are members of this group.

Ambassador Turk is the first Slovene representative to have obtained a leading post in the UN General Assembly system. His appointing confirms a high reputation of Slovenia in the field of human rights.

SLOVENIA TO ENTER GATT

Geneva - September 27. - The protocol on Slovenia's joining GATT is to be signed on September 27 in Geneva. Davorin Kračun, Slovene Minister of Finance, and Peter Southerland, Director General of the GATT, are to sign the protocol.

On Monday, September 12, Slovenia reached the required quota (two thirds) of positive votes from GATT member countries to join the 1947 *General Agreement on Tariffs and Trade* (GATT), announced that up to now, Slovenia has received the support of 82 member countries.

KOPER INHABITANTS REFERENDUM

Koper - The inhabitants of the Koper constituency decided at a referendum for a big municipality, and thus for the second time rejected the motion to establish several small municipalities in that area. More than 85 per cent of voters decided for the establishment of the Koper municipality.

UNWELCOME CARGO

Koper - Slovenia received the unwelcome cargo of special toxic waste, which it tried to export to Columbia last year. The waste was rejected by Columbia and returned to sender. Slovenia will now try to export the waste of two Slovene companies (Krka and Šava) to France.

SIX PARTIES SIGN AGREEMENT ON PRE-ELECTORAL COALITION

Ljubljana, September 16. - Slovene People's Party (SLS), Social-Democratic Party of Slovenia (SDSS), the Greens of Slovenia (ZS), National Democrats (ND), Liberal Party (LS) and Slovene National Right (SND) finally signed the Agreement on Pre-Electoral Coalition for the local elections. Slovene Christian Democrats following the last decision of the party's council did not sign the agreement. Upon signing the agreement the presidents of all parties estimated that it was an important agreement which should provide a basis for the continuation of the programme of the former DEMOS coalition.

One of the aims of the agreement is to encourage development of Slovenia as an independent state; moreover, the parties will strive for the accomplishment of political and economic reforms which must turn Slovenia into a democratic, well developed, moral, just and ecologically-oriented country. The major part of the agreement refers to concrete activities on the local level.

AWARD FOR WIESENTHAL

Ljubljana - Director of the Scientific Research Institute of Slovene Academy of Science and Arts Dr. Oto Luthar awarded the famous persecutor of Nazis Simon Wiesenthal with a diploma of honorary membership of the Institute.

NACIONALNA FINANČNA DRUŽBA

Pooblaščenca družba za upravljanje investicijskih skladov

Nacionalna finančna družba za
upravljanje investicijskih skladov d.o.o.
National Finance Corporation
Investment Management
Trdinova 4, 61101 Ljubljana
telefon: +386 61 131 1115
telefax: +386 61 131 1109

Dear Slovenian-Australian,

You may have heard much about the certificates/vouchers that Slovene citizens have received and how they have to currently decide as to what to do with them. With the privatisation of former socially-owned enterprises of which there are about 2.600 in Slovenia, each Slovene citizen has received a voucher varying in amount with his age, that will entitle him to participate in this process. There are three ways of using these vouchers or certificates:

- 1) participate in the internal buyout of the firm for which one works;
- 2) buy shares in a company that has a public offering of its shares;
- 3) buy shares in an authorised closed-end fund or investment company

For Slovene citizens living overseas, there is little probability of their participating in the first option. Regarding the second, the offering price would change should the issue be oversubscribed and there is the danger that all of the certificate amount would not be used up, still leaving the problem of what to do with the remaining balance. Should a well-known Slovene company be selected, this choice still poses the problem of how to follow corporate events and receive financial news at a distance. The third option of the investment company offers shareholders a diversified portfolio under professional management with access to liquidity when the shares begin to quote on the Ljubljana Stock Exchange. A stock exchange listing is foreseen within the next two years.

Nacionalna finančna družba of *National Finance Corporation* is the largest fund management company in Slovenia established by four banks and an insurance company. With a current professional staff of 15 whose work experiences vary from banking to managing companies and portfolio management, NFD offers you the opportunity to exchange your certificate for shares in any one of their five investment companies - Prvi, Gorenjski, Stajerski, Dolenjski and Adriatic. Strong financial backers, experienced personnel managing your money within a diversified portfolio will give you the peace of mind that your certificate has been well placed.

Yours truly
Stanislav Valant, *Managing Director*

Dolenjska banka
Dolenjska banka d.d.
Novo mesto

Adriatic

Gorenjska Banka

banke celje
Banke Celje d.d. Celje

INSTRUCTIONS FOR CERTIFICATE INFORMATION

There is no need to have an EMSO number (številka občana vpisovana v osebno izkaznico) when taking down information for a certificate. In fact, it is easier to use a date of birth and the number of a valid passport, be it Slovenian or Australian when registering a foreign resident. The non-resident must however, be a properly registered Slovenian citizen; being born in Slovenia does not automatically qualify one for a certificate.

euro international pty.ltd.

EURO FURNITURE

Wide range of colonial furniture from Slovenia

Dining Settings
Rocking Chairs

Bentwood Chairs
Modern Bedrooms

Available at all leading furniture retail stores

EURO TRADING

Trading with Slovenia in chemical commodities, pharmaceutical products, metals, machinery, sporting equipment, food products and a variety of other products

SHOWROOM ADDRESS:

3 Dalmore Drive
Scoresby VIC 3152
Ph.: (03) 764 1900
Fax: (03) 764 1461

SYDNEY BRANCH:

2 A Bessemer Street
Blacktown NSW 2148
Ph.: (02) 671 5999
Fax: (02) 621 3213

A KONCU SE NASMEJTE...

Policist se sprehaja ob portoroški obali. Naenkrat zasliši klic potapljačevega turista: "Help! Help!"
"Mojdun da bi bilo bolje ko bi se učil plavanja namesto angleščine!" Zaključi policist in nadaljuje svojo pot.

"Ali me boš imel rad, ko bom imela sive lase?" "Seveda, saj sem te imel rad tudi, ko si imela plave, črne, rjave in rdeče."

Novoimenovani šef oddelka sedi ponosno v svoji pisarni. Ko vstopi neki mlad človek, zgrabi šef slušalko: "...Seveda, gospod direktor...res čudovit večer pri vas...seveda, na svidenje..."
Slušalko spet odloži.

Potem se obrne k mlademu človeku: "In kaj lahko za vas storim?"
"Nič. Le telefon bi rad priključil."

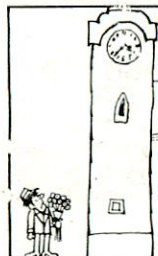
Gospa bere zbirko slovenskih umetnih pesmi. Nenadoma reče možu: "Ti, tu je pa neki Kette prepisal pesem, ki si jo ti pred tridesetimi leti pesnil zame."

GODOVNIKI

Terezija

Vera

Jadвига

VSE NAJBOLJŠE

GLAS SLOVENIJE
JE ČASNIK ZA VSAKEGA SLOVENCA
BREZ IZJEME...

GLAS SLOVENIJE

Založnik: Založba GLAS

Ustanovitelji:

Dušan Lajovic, Alfred Brežnik, Štefan Merzel in Stanka Gregorič

Upravni odbor:

Dušan Lajovic, Alfred Brežnik in Stanka Gregorič

Uredništvo - glavna in odgovorna urednica, tehnično oblikovanje, umetniška izdelava, priprava strani:

Stanka Gregorič, 2/15 Allandale rd. Boronia, Victoria 3155

Telefon-fax: (03) 762 6830

Občasni sodelavci: dr. Stanislav Frank, Draga Gelt, Jožica Gerden, Lojze Košorok, Martha Magajna, Vinko Rizmal

Računalniška osnova za prvo stran: Draga Gelt; Logo: Frances Gelt

Distribucija: S.Z. Gregorič **Informacije:** STA - fax poročila slovenske tiskovne agencije, obvestila Veleposlaništva Republike Slovenije - Canberra in Konzulata Republike Slovenije - Sydney, Slovenec, Delo, Primorske novice, Družina, Mladina, Naša Slovenija, Rodna gruda, revija Slovenija, Mladika, Slovenia Weekly, turistične brošure o Sloveniji, Radio SBS in 3 ZZZ ter posamezni poročevalci

Naročam GLAS SLOVENIJE

Priložen ček za:
letno naročnino \$ 50
ali polletno \$ 30

NASLOV: GLAS SLOVENIJE
2/15 Allandale rd.
Boronia, VIC 3155

Podpisani(a) .....

Ulica in kraj .....

Država .....

Poštna št. ....

Podpis .....

Datum .....